

Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte
Bredgade 43
1260 København K
Att. Kirsten Lippert

J.NR.: 2012-1-0087
Vores ref.: BT
Mail: bt@uc-dk.dk
Telefon: 33 38 22 00

27. august 2013

Høringsvar over udkast til lovforslag om bl.a. ophævelse af lov om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog

Danske Professionshøjskoler takker for indkaldelsen til høring over udkast til lovforslag om bl.a. ophævelse af lov om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog. Vi har følgende bemærkninger:

Indledningsvist vil vi gerne kvittere for et godt udkast til en styrket ny pædagoguddannelse. Pædagoger varetager en række af velfærdssamfundets helt centrale opgaver. Meget forskning viser, at en kompetent varetagelse af de pædagogiske funktioner er grundlæggende for velfærden, og det pædagogiske arbejde har stor betydning for de livsvilkår, danske borgere har. Fremtidens pædagoger skal i langt højere grad end tidligere kunne stå i spidsen for udviklingen af den pædagogiske praksis og være innovativ i forhold til metoder og institutionsformer. Udviklingsarbejdet skal ske på et systematisk grundlag og i samarbejde med en række andre aktører. Det stiller høje krav til kompetencer inden for evaluering, dokumentation, kommunikation, innovation og tværprofessionelt samarbejde.

Pædagoguddannelsen er ubetinget landets største videregående uddannelse. I sommeren 2013 har professionshøjskolerne til sammen tilbudt mere end 5.300 unge en studieplads på pædagoguddannelsen.

Vi finder det positivt, at alle seks udbydere af pædagoguddannelsen får mulighed for at udbyde den nye uddannelses tre specialiseringsretninger. Det bør dog ekspliciteres, at vægtningen mellem de tre specialiseringer og i den forbindelse sikring af praktikpladser foregår i samarbejde mellem professionshøjskolerne indbyrdes og i samarbejde med aftagerne.

Foreningen ser positivt på den uddannelsesmodel, der er spillet ud med, og vi finder, at uddannelsen vil kunne understøtte, at målene om højere faglighed og kvalitet, styrkede handlekompeterencer og bedre sammenhæng til praksis, øget specialisering og større arbejdsmarkedsrelevans og styrkede tværprofessionelle kompetencer opfyldes. Foreningen ser gerne, at formålsformuleringen for uddannelsen moderniseres. Det er vigtigt, at formålet tydeligt understreger, at pædagoger opnår stærke kompetencer i innovation og løbende udvikling af den pædagogiske praksis, samt at pædagoger på selvstændig vis skal kunne lede pædagogiske processer i samarbej-

Professionshøjskolerne
Ny Vestergade 17 st.tv.
1471 København K.
Tlf. 33 38 22 00
Fax 33 38 22 09
uc-dk@uc-dk.dk
www.uc-dk.dk

de med andre. Det er kompetencer, der bliver stadig vigtigere på det pædagogiske arbejdsmarked.

Hertil vil foreningen gerne understrege vigtigheden af professionshøjskolernes øgede muligheder for selv at udfylde rammer og udvikle toninger og særlige forløb i tæt og forpligtende samarbejde med aftagerfeltet, f.eks. ved selv at definere de valgfrie kompetencemål og inddrage de studerende i professionshøjskolens udvikling og forskning via eksempelvis bachelorprojektet. Dette vil sikre en dynamisk uddannelse med en høj faglighed.

Vi finder det positivt, at uddannelsesmodellen baserer sig på en afbalance-ret og fleksibel fordeling mellem fællesdel og specialiseringsdel.

Foreningen finder desuden, at det er vigtigt at prioritere de æstetiske, praktiske og musiske elementer samt uddannelse til arbejdet med innovation højt i en ny uddannelse. Vi mener ikke, at det er tilstrækkeligt at henvise disse fagområder til de valgfrie og tværgående kompetencemål i specialiseringsdelen, men finder det væsentligt, at disse fagområder tildeles mindst sammen antal ECTS som i den nuværende uddannelse. Derudover bør der gives mulighed for nytænkning og nye sammensætninger af fag og fagligheder i forhold til æstetiske lærings- og udtryksformer, der skal funderes fagligt i udviklingsarbejder, der tager afsæt i en kreativ og innovativ tilgang, der ikke nødvendigvis er bundet af de nuværende linje/aktivitetsfag, men i højere grad fokuserer på formålet med det pædagogiske arbejde, herunder de tre specialiseringer.

Vi vil desuden især fremhæve praktikken. I udkastet er praktikken blevet styrket ved, at der er indført en særlig observationspraktik i tilknytning til bachelorprojektet. Ændringen skal sikre, at der indgår praksiselementer i bachelorprojektet, bl.a. gennem øgede krav om selvstændig indsamling af empiri i praktikken. Målet er at øge uddannelsens kobling af teoretisk viden til praksis og derved øge dimittendernes handlekompetencer. Foreningen finder denne ændring meget væsentlig i forhold til at hæve uddannelsens faglige niveau.

For at opnå styrkede handlekompetencer og et højere fagligt niveau ser foreningen dog meget gerne, at der sker en egentlig nytænkning af praktikmodellen. En afkortning af praktikken ville kunne skabe rum i uddannelsen til styrkelse af andre områder som fx tværprofessionelt samarbejde, kommunikation og forsøgs- og udviklingsarbejde – det kunne hensigtsmæssigt gøres ved at udvide bachelorprojektet. Foreningen ser også meget gerne praktikken opdelt i flere og kortere praktikforløb for at muliggøre et større kontinuerligt samspil mellem praktikken og uddannelsens øvrige elementer, ligesom en sådan ændring ville øge mulighederne for international studentermobilitet.

Der bør gives mulighed for, efter drøftelse med ministeriet, at praktikken kan gennemføres i såvel offentlige som private institutioner og virksomheder.

Vi finder det desuden hensigtsmæssigt, at rykke alle tre praktikperioder for at skabe den bedst mulige sammenhæng mellem læringsrummet i praktiken og læringsrummet på uddannelsesstedet. Vi mener, at 1. praktik bør ligge sidst på 1. semester for at sikre denne sammenhæng, samt at 2.

J.NR.: 2012-1-0087

Vores ref.: BT

Mail: bt@uc-dk.dk

Telefon: 33 38 22 00

Professionshøjskolerne
Ny Vestergade 17 st.tv.
1471 København K.
Tlf. 33 38 22 00
Fax 33 38 22 09
uc-dk@uc-dk.dk
www.uc-dk.dk

praktik bør placeres i 2. halvdel af 3 semester og 1. del af 4. semester. Det synes uhensigtsmæssigt, at den studerende skal starte sin specialisering med en praktik, da den studerende således ikke har nogle faglige indsigter i sin specialisering, inden han/hun skal være udøvende inden for specialiseringen. Hvis 2. praktik rykkes til 2. halvdel af 3. semester, kan den studerende få en introduktion til specialiseringen inden praktikken og kan således i højere grad få mulighed for at forholde sig såvel handlende som analyserende til sin praktik, hvilket kan styrke kompetencerne til refleksion. Ligeledes vil det være hensigtsmæssigt, at 3. praktik flyttes til 2. halvdel af 5. semester og 1. halvdel af 6. semester for at skabe bedre sammenhæng mellem de to læringsrum.

Foreningen finder tillige, at der bør stilles krav om formaliseret samarbejde mellem Professionshøjskolerne og aftagerne om en kvalitetssikring af pædagoguddannelsen. Prøver i praktikforløbene understreger behovet for at overveje praktikvejledernes (vejlederne på praktikstederne) uddannelsesniveau, som er meget varierende. Der bør indgås aftale om uddannelse af praktikvejledere for at styrke kvaliteten af praksisdelen. Desuden vil foreningen tale for, at der indføres afsluttende prøver for de tre praktikker, idet en prøve kan være med til at skabe tydelighed i fastsættelsen af læringsmålene for dette element af uddannelsen.

Bachelorprojektet er i udkastet ændret fra 12 ETCS-point i den nuværende uddannelse til 15 ETCS-point. Ændringen går i en positiv retning og vil give en styrkelse af uddannelsens faglige niveau. Foreningen ser dog gerne, at bachelorprojektet udvides yderligere til 20 ETCS-point svarende til flere af uddannelserne inden for professioner, som færdiguddannede pædagoger forventes at have et udstrakt samarbejde med i fremtiden, herunder læreruddannelsen, hvis bachelorprojekt udgør 10-20 ETCS-point, og socialrådgiveruddannelsen og sygeplejerskeuddannelsen, hvor bachelorprojekterne udgør 20 ETCS-point.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at uddannelsen skal styrkes med et tværprofessionelt element, der skal understøtte samarbejde mellem velfærdsprofessionerne. Foreningen finder, at dette er meget relevant, og vi finder, at det er nødvendigt, at det tydeliggøres, at der bliver skabt mulighed for, at den studerende kan uddanne sig tværprofessionelt, fx ved at følge moduler på læreruddannelsen eller uddannelsen til socialrådgiver eller ved, at pædagoguddannelsen tilbyder tværprofessionelle moduler. Kravene til det tværprofessionelle element bør ekspliciteres i bekendtgørelsen.

I relation til målsætningen om tværprofessionelle kompetencer ønsker foreningen at give en kommentar i et mere fremadrettet perspektiv: Arbejdet med uddannelsespolitiske reformer pågår løbende for de enkelte uddannelser. At der samtidig er et stærkt øget fokus på at understøtte sammenhængene mellem og på tværs af de enkelte uddannelser – både for at muliggøre sammenhængende fleksible forløb for de studerende og for at understøtte dimittendens tværprofessionelle samarbejdskompetencer – peger i retning af, at der kan være et behov for at tænke uddannelsernes grundstrukturer ind i en sammenhæng. Danske Professionshøjskoler arbejder for øjeblikket med denne udfordring for vores grunduddannelser.

J.NR.: 2012-1-0087

Vores ref.: BT

Mail: bt@uc-dk.dk

Telefon: 33 38 22 00

Professionshøjskolerne
Ny Vestergade 17 st.tv.
1471 København K.
Tlf. 33 38 22 00
Fax 33 38 22 09
uc-dk@uc-dk.dk
www.uc-dk.dk

Foreningen har desuden følgende konkrete forslag til formuleringerne i lovteksten:

Fællesdelen

Fællesdelen, som består af grundfag og 1. praktik, bør benævnes *pædagogens grundfaglighed*.

Vi finder det positivt, at kønsdimensionen får særlig opmærksomhed, men finder tillige, at internationalisering og chancelighed bør nævnes som områder, der skal have et særligt fokus som en del af grundfagligheden.

Specialiseringerne

Vi mener, at det i alle specialiseringerne bør ekspliciteres, at den studerende skal have viden om etik og værdier, eftersom pædagogers arbejde altid involverer handlinger, der har og får konsekvenser for andre og bliver udfoldet i en ulige magtrelation, f.eks. mellem det 0-5-årige barn og den voksne pædagog.

Under den overordnede indholdsbeskrivelse af specialiseringen *Småbørns-pædagogik* finder vi, at der i sætningen "*Formålet er at uddanne pædagoger, der har særlige kompetencer til at skabe et miljø, hvor omsorg, udvikling og læring skaber optimale betingelser for et stimulerende og trygt børneliv*", bør indsættes en sætning om udvikling af sociale kompetencer til at kunne indgå i fællesskaber. I det næste afsnit, hvor den særlige viden som pædagoger med denne specialisering vil opnå, mener foreningen, at kreativitet bør nævnes som et vigtigt element. Vi finder ligeledes, at det vil være relevant at forebyggelse og opsporing af mistrivsel samt viden om sundhedsfaglige indsatser medtages under denne specialisering, så pædagoger kan være med til at forebygge små børns høje sygelighed.

Skole- og fritidspædagogik

Foreningen finder, at ordet skolebørn suppleres med udtrykket "*andre livsarenaer i børne- og ungelivet*". Pædagoger, der gennemfører denne specialisering, bør opnå særlige kompetencer, der retter sig mod børn og unge i 6-18-årsalderen, hvilket både omhandler børn og unge i skoleroller, men også de mange andre livsarenaer, hvor der er brug for særlige pædagogkompetencer.

I afsnittet, hvor de forskellige funktionsområder for denne specialisering er nævnt, finder Danske Professionshøjskoler, at det opsøgende arbejde bør nævnes, da denne funktion er væsentlig i pædagogarbejdet. Desuden finder vi, at forebyggelse og opsporing af eventuel mistrivsel hos børn og unge også bør indgå som elementer, som pædagoger med specialiseringen skole- og fritidspædagogik bør tilegne sig en særlig viden om.

Social- og specialpædagogik

Af dette afsnit fremgår det, at pædagoger med denne specialisering skal opnå særlige kompetencer til bl.a. at udvikle børn med særlige behov, ligesom pædagoguddannelsen skal give pædagogerne kompetencer til at sikre udvikling for unge og voksne. Vi finder, at der med disse formuleringer sker en objektgørelse af de brugere, der henvises til. Vi mener ikke, at pædagoger kan udvikle eller sikre en udvikling af andre mennesker, men skabe rammer, der gør det muligt for brugerne at udvikle sig. Teksten bør derfor ændres til, at formålet er at uddanne pædagoger, der kan skabe rammer for brugernes udvikling.

J.NR.: 2012-1-0087

Vores ref.: BT

Mail: bt@uc-dk.dk

Telefon: 33 38 22 00

Professionshøjskolerne
Ny Vestergade 17 st.tv.
1471 København K.
Tlf. 33 38 22 00
Fax 33 38 22 09
uc-dk@uc-dk.dk
www.uc-dk.dk

I afsnittet om specialiseringsdelen for social- og specialpædagogik finder vi, at parentesen *monofaglige kompetencer* bør udgå.

Ligeledes mener vi, at eksemplerne i det følgende afsnit om obligatoriske og valgfri kompetencemål bør udgå.

Tilrettelæggelse af praktikken

I teksten om første praktikperiode, hvor den studerende kommer ud og stifter bekendtskab med den pædagogiske hverdagspraksis, finder vi, at ordet "*oplever*" bør udgå. Det bør fremgå af teksten, at den studerende skal deltage i praksis.

I teksten om 4. praktikperiode mener vi, at benævnelsen observationspraktik skal ændres. Observation peger på en bestemt tilgang til indsamling af empirisk materiale, hvilket vi finder for snævert. Vi mener derfor, at en ændring af benævnelsen til "*undersøgende tilgang*" åbner en mulighed for en nyttig mangfoldighed i formerne for empiriindsamling.

Foreningen ser med glæde frem til at deltage i arbejdet med at udfolde og beskrive den nye pædagoguddannelse i de samarbejdsfora, som ministeriet har etableret med deltagelse af aktørerne på uddannelsesområdet.

Med venlig hilsen

Erik Knudsen
Formand

J.NR.: 2012-1-0087

Vores ref.: BT

Mail: bt@uc-dk.dk

Telefon: 33 38 22 00

Professionshøjskolerne
Ny Vestergade 17 st.tv.
1471 København K.
Tlf. 33 38 22 00
Fax 33 38 22 09
uc-dk@uc-dk.dk
www.uc-dk.dk